

ابوئه شرائطی

داجان، مارجی، هریر ایچون
سندلک (۲۵۰)، آنی آیلی
(۱۳۰) غروشدر.

تسخنی ۱۰ غروش،
سنه لکی ۵۲ سخندر
اداره خانه

باب عالی جاده سنده داره مخصوصه
اخطرات
آبونه بدلی پشیندر

سلمه موافق آثار مع المونیه
قبول اولنور، درج ایدلهن
پازیز اعاده اولنور

والله یه‌دی من یشاء الی صراط مستقیم

محمد عاکف اشرف ارب

ابعون اهدکم سبیل الرشاد

۱۳۳۰ هـ ۱۳۳۷ شوال ۲۵

پنجشنبه

جلد ۱۷

۱۳۳۵ نووز ۲۴

ترقی ایاھه لهم، فقط مسلمان قالمق شرطیله ...

شیخ الاسلام افندی حضرت ایلک اخیر آنشار ایدن (یک اسلام مجنه‌لرینک
قیمت علمیه‌ی) عنوانی اثر فاضلانه‌لرینک خانه سیندر:

آملق ایسته یورسکز؟

ترقی دنیا نا تعریق دنیا فلا دیننا یق ولامارفع [۱] (و اذیقول الماقون والذین فی قلوبهم مرض غرھؤلاد دینهم) مصدقی جمله‌یجه، مسلمانلرک ترقیله، فنهله مسلمانلقاری، اعصارلری مانع اولبرد، زعم و ذهابنده بولان سزلره تأمین ایده‌رم که بوکونی مسلمانلرک مسلمانلقدہ کی تدقیلری دنیاچه ولان تدقیلرندن قات قات زیاده‌در. نه اولوردی، خسته‌لذک اسپه‌بانی برآزده بو جهتارده آراسه‌یدیکز. مسلمانلرک سقوط و انحطاطی، الله عالی واک مکمل بر دینه وارث اولدقلری حالله مقتضیه‌سنجه سرک ایتمه‌لک و یاخودار شهراء هدایتدن اوته‌یه بری به صامق صورتیله قدری بیلجه هارینک «زانه عطف ایده منزیسکز؟» الساناق اظمارنده بر فضیلت مکتبه اوله مامق اعتباریله یکدیگرندن فرق و امتیازی حائز اولیان ملیتلرله؛ عینی طو پراقدن عبارت بولنان وطن حس وغیری لازم و مقدس طانشیه‌ی حالده دین حسی، دین غیری، دین هنر نفسی لازم دلکیدرکه مسلمانلرک دینلری بوزمادن آدم ایدیلری چاره‌سننه، فقهه کندیکری مکاف کورمیورسکز؟ ابتداء، مسلمانلئی، مسلمانلردن کوزلجه تفریق استدکدن صوکره، مسلمانلغاک دکل ده مسلمانلرک، اوج بالسننه اوزانه. ایه رق او زاقدن بافقه اکتفا ایتدیکنه سزلک قدر متائف اولدینه او ترقیات مدنیه‌نک، او آثار بدیمه بشربه‌نک، فقط الله تعالیق ایدن مسائل فارشیدنده نه قدر قیمت و اهمیت واردز که اونک

[۱] دینزی فیلپارق اونکه پارچه‌لریه دنیا منی پالامنده جالیه‌یورز.

صوک زمانلرده، علی المعموم مسلمانلرک مادیاتی زبون ایدن او روا ترقیات مدنیه‌یی بر جوچ بتفکر بیخزلا معنویاتنده ده تخریبات اجراء ایتمش اولادینه ایچون، مناظرمد فکر نده کی حریت، و ذاتنده کی علو همه رغماً بو مرض سارینک تأثیر ندن آزاده قلامامشد. یعنی آورو پانک ترقبات حاضرمه‌ی او درجه کوزنی دلدور متن که نوعاً ما دررت وعظت‌الهیه‌ی او نو تبدیر مشد، قوی و مترقب کوردیکی اورو بالیلری بزم ایله او چمکدن خاطر نده قلان حس اعظم، قدرت‌الهیه ایله او پلچر کن ده محاسنکه‌ی او زونده حاکم اولمقدن خالی قلامامشد. بو حالت تأثیری، مناظریک او چونجی دعوا سنه قدر گندینه کوستریور. او بله‌یا، دیش: هربرده سفیل و دوشکون بر حماله بولان مسلمانلرک دینی حق او لسو زدم شمشه ترقیاتیله کوزلری قاماندیران ملطفه کی دینی حق او لسو زلک ده شامل اولان اجهاد و اعتقادی حق او ماسین، بو نه قدر غریب و ممکوس بر شی ۱

زوالی و مخصوص مسلمانلار ۱ منبوذینکه سجز و ذله بنه سنمنی اهمام و مؤاخذه اولنیو زسک؟ و بز، دویغوسز و خیرسز مسلمانلار قصوریزک جز اسق، دنیاده چکدیکمز سفالله کچیرمیش اوله بیله‌یدک ده حال اس-ف اشتالرله دین اس-لامه، حتی کندی آره من دن سیروز کتیرمکده اولدینه زن جز اسق ده آخر نده آیریجه چکمه‌یدک. بری طرفه، ای ایچم زدن خلاسکار کسوه سنه بورونه‌لک میدانه چیقان جسارتلى غافلار! مسلمانلرک کندیلری اصلاح و اعلایه کوچکز

بو صورتله دینزی فلامادینی کبی یاماچ اولان دنیا منده ایشه پاراما بور.

طريق مشروع و منصوصى دائرة سنه مطالعه يوزوتمك اوزرها فلمه آلدینم شو ازيمات بالکز بر نقطه سنه حصوله كان سوق کلامی تطمین ایچون شوقدر سوبالرم که : بن ، مسلمانلرک مادة و اخلاقاً انحطاطی و بلکه قسمماً افلانی انکار ایدنلردن ، وبوكا جاره ساز اوله جق انتباه و تجدد يولارىنىڭ اوئىنه سد جىكىك اىستېيىلردىن دىكم . آنجىق ، بوكا جاره اوله جق دى يە آچىقىن ويا كىزلىپىدىن دين اسلامك تحرىب ويائىرىھە لزوم كوستريدايرسە او زمان بن ، مسلمانلرک بوجال سفالىندە قاتارىنى ، حقلارىندە دها خىزلى كوروم . وبوكا جارى دە يېيج او لمازى دين اسلامك اساشە صاحب قالمىش اولقاه برابر احکامى ايله عامل اولىق خصوصىندە كى قصورلىرىش ، كەوشكىكارىنى قاراشى بر تأديب الهمى يە جمل ايدەرك متسلى او لورم . و بن ، مسلمانلرک مسعود بىر دنيا يوزىنى چىقىسى صىيم و جداڭلە آرزو ايدىكىم حالدە ، دىنلىك اوزرىنى باصارق ايرىشە بىلە جىكىز يوكىڭ دنيامىزە لىشت ايدرم . بىر او بوكىڭ دنيا يە چىقدىغىمىز زمان ، اسلامىت دە دست اعتصامىز لە فرق احترازىدە بولۇغا يىدە . هم بوصورتىنە حرکت ايدرسە ئى يوكىڭ كىمن يە چىقاڭار كىن بىزلىكمىزى دە برابر كوتورمىش اوله جەنمز جەتىنە موافقىت دها زىادە قطعىيدە . عكىنى يىارىشەق ، دها اعتلا حزركىتىنە ملىزلىشىش اولان بىلر ، بىچقاچەنمز نقطەيە واصل اولمادىن قۇزى ضایع ایتىش اوله جەنەز كېيى فرض محال اوله رق شاهقة املە يوكىڭلىك يەكىن اولىسى بىلە او يوكىڭلىك ، آرتاق بىر دىكل ، بىردىن تىساخ ایتىش باشقا لىيدە . بىزه يالانخى اولان او مختلوقلەرلە دنياچە سعادتلىرىنى چالىشىق بورچىز اولمادىنى كېيى آخر تجە مسئۇلىتلىرىنى اشتراكى ایتىك دە هېيىچ ايشىزە كلىز .

ينه بن ، شەمدىكى علماء اسلام موقۇندە بولانلردىن بىر چوقۇلىرىنى بۈعنوان ايله مناسبتلىرى اولمادىنى و اك مقتدرلىرىنىڭ دە علماء و فىكرا و حسأا كەفايتىز بىر درجه دە بولاندىقنى تصديق ايدرم . فقط بىم كېيى ایشىتە او كەفايتىزلىرىنى بىرى اولان موسى بىكىيف افندىنىڭ ويا باشقە لرىنىڭ ، وقتىلە علم کلامى ، علم فقهى وضع و تدوين ايدن علماء اسلامك موقع بىلەندييە حققارتار فيلاتقە قالقىشمالىنى قطعىيآ تجويز ايتىم . او نار ، اچىنە بولندىقلەر ئەصرەك احتياجات علمىيەنە بالغا مابلغ غلبە ئەلدىلەر . او نەردىكى قدرت علمىيەنە ئى ; حس وظيفەنە ، او نەر بىزى بىزى بولنسە يىدى بالكە نزدە دين اسلامك (غىرب) قالدىنى بىر زمانىدە بىر پارچە بوزىنى كولدورە بىلەردىك . بىزە كېيى ، بودىنىڭ علمامى عدادىدە بولنەنە لايق اولمايان زواللىرى كوروب دە ، تارىخ اسلامك ، قايىچى ايله نام بىراقان اھاظىدىن بىكىرچە دها فضله علمىيە مالاڭ ! اولمادىنى او بۇقاپلىلى و هەلە كەفايتىزلىكتە يەغىي نەقسان علمىيە فقدان تېرىيەسى منضم اولمەن باشقە بىردىن فرقى اولمايان موسى افندى كېيىلەك سۇزلىرىنى باقۇب دە اسلاف علمامىن حقىقىدە ياكاش فىكىرلە ذاھب اولمالى ، الاهىدىن قورقانلى و علم و دين حضورىندە اوناھايدىر . يىكى يىتىشـان مسلمان چوجۇقلرى ، سورو سورو آورووا عالما و حكىمانىڭ اسلامىنى ، مناقب شهرتلىرىنى

جادەنلىك ويزدىكى قوت و جىر شە الاهىك . دىنى اوزرىندە قۇشماجە اوپىنامە قالقىشىور سكز ، او درجه شاشىرىما يىكىز ، بىشى نە قدر قوت بولاسە الله ئاظنندە كى حق و باطلى آلت اوست ايدە جىك بىر اقلاب وجودە كېتىرمەك اقتدارىدىن بىك ، بىك او زاقدەر . مىلييونلر ، مىليارلر تشكىل ايدن اجرامىدىن بىر عددى ، بىر عدد ناچىزى اولان ارضك آنجىق سعامىختك بىش اوئى نقطە سىندە قارىنجە ايىزى متابىھ سىندە هەرض وجود ايدن او آثار مدنىيە يە ئاظن يىكىز صاپلانوب قالماسىن !

بىر ذە دېكىسە شو سماوانە كورە ارض
نىپتەلە بىش اىقلىيدە كەندىنى يوق فرض

مسكىن انسان ، باشنىڭ اچىنە الاهىش ناصىل قويىدىغى هنۋز آكلايمايدى دېلى عتلى ايلە بولدىنى شەنەن و فرارىنى ، او تو موبىلارىنى ، طيارةلىرى بىك مىلى سەرەتتە ابلاغ اىتسە يەنەن بىر دەن ئادان بىكى و سائىط ئاقالە سىنە مغۇر او لووب دە كاشنات قافلە سىارە سىلە يارىشىق هوسىدى دوشە جىك ؟ (اولم بىر انسان انا خلقىنا ، من نەطفە فاذە هو خصىم مېيىن) اك كوجولك بىر باليق ياراتق ، اك بىرلەك بىر درىيە و طې يەقىدىن والك عادى بىر ئىنەن خلق اىتىك ، اك مكىم بىر ئىلەن ايجاد ئەلگىدىن دەھاسىتلى اولمادىنى او فۇقاپلىرىن . (ان الدىن تىدعون من دون الله ان يخلقو اذباباً ولو اجتمعوا [الحج] [۱]

صوڭىرە بىر پىرەنلىك بىر قىلىل اوزرىنى يابىشىمەلە قىلىلى بىخىشەسى قېيلىدىن دېرسەك آرەدە كى فرقى تىماماً كوسترىمىش اوله دەن بىخەنمز صورتىدە ، بىشى ، آثارە موجودىتەلە طۇتونق اىستەدىكى كورەدەن تىدر علاقە پىدا ئىدە بېلىمەشىدە . جىرىمى نەدر ، نەتىنەدر ، حىياتى نەدر ، و ناصىل بىر باموق اىپلەكىنە باغلىيدە ؟ كاشنات ئوجىيە ايدىلەن حمومى بىر ئظرە ، الله عظيم ، اك مەتعظم بىر آدمى ، اك كوجولك بىر مېقىروب قدر موجودىت حصەسى آميرماز ، اك شوكتىلى بىر حكومتە بىر سانىتىز و حسابىي يرويرمىز . مەتى بىر دەن ، حىياتى بىر ئەفسىنە عبارت اولان انسان ، هنۋز حال حىياتىدە اىكىن بىلە على التوالى يېكىمى درت ساعت دندا ايلە علاقا ئەنلىنى سەخافظە ئىدەمەنەرەك هەر كون ، تۇتسىن ، آثارىدىن ، علمەندىن ، اقتدارىدىن آيرى باقى و ساعتلىرىجە باشقە بىر خالىم نەس ئەلەك بىجىبورىتىدەدر . (وجىلما ئۆمكىم بىباتا [نىبا] [۲] ... شەمدى يە قدر ، او رۇپانك تۈرىتەت مادېسەنە بىزى ئەش واق ايدن بىجدىلر بىزك بىر قىمى عادتا : « حزىقلىر دىنلىرىنى مەمۇر اىتشىلەر ، بىزە بوكا كوجەز بىتە بور ، يەغى دنباھىزى مەمۇر اپدە بىرلەز ، باي آخىر تىزى خراب ايدىلە ، معنا ، آكدىران بىر طریق ماھسۇوار اوزا يە بىزى تىۋىق اىتشىلەدر » .

بىم فىكرە كەنچە : [۱] مسلمانلرک ، اسماپ سەنالت و اقرااضى تدقىق مەقصدىلە و مۇضۇنى . [۲] اتىتايىيە ئەندا ئەلەنلىق اوزىرە زەمادىن و بلکە صرف دېنى و علمى بىر مەسىھەنە ئەن ، مناظرم ئەلەنلىق قبول ايدىلەن [۱] الاهىدىن باشقە طاپىندىقلەر بىزك هېسى طاوپلانسە بىرسىنەن خلق اىدە منزىل ، [۲] سېبات ، حس و حزركىتىنە منع اىتىكىدر . و ياخود اولوم دېلىدە . مىتە مىسپوت دە دىنلىر .

حجاب اپتنین طبیعت پرده قالمش قابل بیندن
اوچه، او بیوک اسلام فک و رائے علومی مقامنده بوئنان شمیدیکیلر،
عیجز و فنور ایچنده پویان و هر درلو لوم لاءه شایاندالر. بوونکله برابر،
علم دینه طریق مخصوص ذیستند انتساب ایتمین و یاخود دینی، صرف
دنیوی و اجتماعی بر مسئله حالت که تعالیه قالقیشان مجددلرک دین اسلام
حقنده کی ضرر و خسارتی ایشته بو کفا یتسن علامادن فضله در. بوئی
قاریخ اسلام کوستره جاک و بلکه عالم اسلام ک صوک سنه لرنده قمه
کوسترمشدربیله اچونکه اولا، بو مجددلرک، دینزک حقیقت دوسقی
و یادشمنی اولدقارنی تعین ایده ممکنہ معنوز، بوئلر، دها صریع
بر چهره ایله قارشیمزه چیقسہ لر.

محض طافی صبری

حافظه لرنده طاشیورلر، بوحال کافی کلیورمش کی اوسته لک برده علماء
اسلامک، باهن خاطر لردہ قالان بقا یای نامنی قازیوب چیقاره مقایجهون
مدمنلرینی، کنندیلرینه عادتاً مسلک ایدینلر و بوئی ده کویا دین اسلامه
خدمت شکلندہ کوسترنلر بوئیور ا

اری هذه الامام قد صرنا كلها عجائب حق ليس فيها عجائب
خبر، سخیر... اسلام کرامک خدمتلری، علو همتلری، حد
ناشناس اخلاقک تقدیریتی هرچه ایمک در جهاندن متعالیند.
لکن مسلمانلر آردسنده، علوم اسلامیه مباحثنده هر کس، ایسته دیکنی
سویلهماک و بالکه بو علمی اوقو مادن بیلمک حقیقت و بریلیک وینه
بو علمیه مخصوص اولمی اوزرہ خطایله صوابک فرقی آراییمددیلی
بر زمانده کتبخانه لرک الدن کلز که صاحبلرینک سکونتی محکومینلری
جهتیله مدافعت دن محروم قالمش اولان مجلدات علمیه ی چیقاریسین ده
اور تایه صاچین!

حضرت محمد علیہ السلام ک دینی: اسلام

مقصد ایمکدر. حال بوکه بو حصر السائلک لهنده دکل، علیهندہ در،
چونکه نم فانیہ دنیویه، نم باقیہ اخرویه نظر آپک جزیدر.
(قل متعال الدنیا قابل والآخرہ) قرآن حیاة دنیویه بی بر چوچ آیاته
تصویر ایتشدر. از جمله (انما الحبوب الدنیا لعب و لهو و زينة و تفاخر
بنیکم و تکاثر فی الاموال والولاد) آیی حیوة دنیالک تعریفی کبیدر که
اویوندن، اکانیجہ دن، تزیناتدن، انسانلرک بر بر لری آرم سنده
تفاخردن، اموال واولادک کثیری ایله، بسایاتدن عبارت اولمی اوزرہ
آسداد ایدیش و بو نارک نہ ایت آیتہ (کتله غیث اعجبا کنار نیاه
نم یمیج فتاده مصفرا، نم یکون حطاما) نظمیله نه کی قیمتی حائز اولدینی
کوسترشدر. فی الحقيقة زمانیز انسانلرندہ اولدینی کی مساعی،
انسانیه نک بتوز ھدی بو ناردن عبارت اولور، انسانیق ھیچ دیگدر،
حال بوکه انسانلگ آیری ذوقی وارد، مساعی انسانی، انسانی
ابدیتارده مسعود ایده جلک قیمتلری حائز (والباقيات الصالحت خیر
عند ربک نواباً و خیر املا) مدحه نه مظہر اوله جسق اویان بو
مساعینک، محل اجرائی ایسے ینه دنیادر. دنیاده اصل حیاتک
ضروریات و حاجات استکمال او لندقچه کلات اخرویانک اسنیحصالی
نمحت تھلکدہ در. فقط دنیا امیلیا دکل، بغا ایله تعییب ایمکدر که
هم کندیسی انتظاما کیرسون و ھم نصیبی آخره خدم ایلسون، مع القاصف
مسلمانلر ادوا را خیر لرنده بو حقیقت دنیه نکه اسرارندن غافل و لذیورلر.
کیمیسی دنیا نز آختر اکتساب او انور ظن ایدیور. کیمیسی ده
آخری تنظیم دنیا یچوز قوری برواهه کی تلقی ایدیور حیات دنیا یه فصر
نظر، نفس فردینک صرف ذوقنده، اکانیجہ مسندن باشـه بـر شـی

شومالیه دینہ مترب نھم الریب نہ کی فعمنار در؟ — دینک
و عد ایلدیکی نعمت، خالق یکانه اولان جناب الاله هر در لونه تنه،
نامتناہی نعمتلر شاملدر، مسلمان وظائف دنیه سی هم نم دنیویه نک
و ھم نم اخرویه نک طریق، سببیدر. مخصوص دنیه ده بوئی تقدید
ایتدیره جلک بـر شـی کو زلـدیکی حـالـنـدـه اـتـدـرـه جـلـکـ بـرـ جـسـوـقـ اـدـهـ
واردر از جمله مسلمانلرک هر نمازک نهایتندہ دعا اوله رفق اوقو هلری
مبتدا اویان (ربنا آتناف الدنیا حستہ و فی الآخرة حستہ و فنا هذاب النار) آیت
کریمه سی، ھم دنیوی و ھم اخروی مطابی اعلیم بـورـیـورـ. (من کان بـرـیدـ
حرث الدنیا نوہ منہ او ما لہ فی الآخرة من نصیب و من کان بـرـیدـ حرث الآخرة
نـزـدـلـهـ فـیـ حـرـثـ) آیت کریمه سندہ بالکز حرث دنیوی قصد ایدنلرک
نـاـلـ اـمـلـ اـوـلـهـ جـقـلـرـیـ وـ لـكـنـ آـخـرـتـنـدـنـ نـصـیـبـدارـ اـوـلـهـیـ جـقـلـرـیـ
بـیـانـدـنـ صـوـکـرـ حـرـثـ آخرـتـیـ قـصـدـ اـیـدـنـلـرـکـ،ـ حـرـثـ منـدـادـاـوـلـهـ جـقـلـیـ وـ خـصـمـنـدـهـ
مقاصد دنیویه لرینک دخـنـیـ اـعـسـانـ اـیـدـیـلـهـ جـکـفـ کـوـسـتـرـیـورـکـ بـوـدـ دـیـلـکـ
ھـرـ اـیـکـ نـعـنـیـ جـامـعـ اـوـلـدـیـنـیـ اـرـاـءـ اـیـدـیـورـ.ـ بـوـنـدـنـ باـشـهـ (لـھـمـ فـیـ الدـنـیـاـ
خـزـیـ وـلـھـمـ فـیـ لـاـخـرـةـ عـذـابـ عـظـیـمـ) کـیـ انـذـارـ آـیـتـرـیـ دـھـ ھـمـ دـنـیـوـیـ
وـ ھـمـ اـخـرـوـیـ نـقـعـلـةـ نـظـرـ لـوـرـیـ اـحـتـواـ اـیـدـیـورـ.ـ بـوـبـاـدـهـ دـھـ بـرـ چـوـقـ اـدـلـهـ
دـیـنـ،ـ رـادـیـ مـکـنـدـرـ.ـ بـوـنـدـنـ دـوـلـاـیـدـرـ کـدـینـ اـسـلـامـ قـرـآنـ عـظـیـمـ الشـانـیـ
کـیـ مـتـصـدـیـ اـحـتـواـ اـیـلـیـانـ بـرـ اـفـلـارـ لـهـ تـعـقـیـبـ اـیـمـکـدـرـ.ـ لـمـ آـخـرـتـ
لـهـ اـنـسـانـلـارـ یـنـجـوـنـ دـهـ غـرـبـدـنـ دـوـغـرـیـ یـہـ بـوـکـنـ اـوـلـهـ رـقـ قـابـ اـیـضاـحـ
یـکـدـرـ.ـ نـمـ دـنـیـوـیـ اـسـهـ قـسـاـ شـہـوـدـ وـقـسـاـ فـاقـلـیـ قـیـاسـدـرـ،ـ بـوـسـدـلـهـ
اـنـ آـنـدـهـ نـمـ اـوـیـهـ دـھـ زـوـادـهـ دـنـیـوـیـ اـشـکـلـاتـ اـیـلـهـ اـیـشـاـحـ اوـلـشـدـرـ.
وـ اـمـدـهـ اـسـلـ مـذـهـومـ اوـلـانـ حـمـتـ حـیـاتـ وـ نـمـ دـنـیـوـیـ یـہـ حـصـرـ